

Kulttuuriperintö on aina manipuloitua!

Kaivoskuilu täynnä luita ja pääkalloja, maanpinnalla joukko iloisia kaivostyöläisiä. Aurinkoisia muistoja pioneerileiriltä ja Hitler Jugendista. Museo marsalkka Titon haudan ympärillä, retkeilymaja vankilassa, jota ovat käyttäneet niin Itävalta-Unkarin armeija, italialaiset fasisitit kuin Jugoslavian hallinto. Konflikti konfliktin perään, määrä ja laatu hämmentävät. Meillä Suomessa sisällissota oli raskas ja salattu trauma monessa sukupolvessa, ja tuntuu, että aidosti molempia osapuolia osallistava ja kyseenalaistava keskustelu on mahdollista vasta nyt sadan vuoden päästä. Sloveniassa konfliktit ovat vielä aivan käden ulottuvilla, ja kaikkien kokemusta. Suomalaisen yhteiskunnan mullistukset, 1960-luvun arvomurros, öljykriisi tai 1990-luvun lama asettuvat ihan uudenlaiseen mittakaavaan.

Keskustelujen näyttämö oli Museum of Recent History, Celje ja ICOM:in kokoelmakomitea COMCOL:in neljäs konferenssi Collecting and collections in times of war or political and social change 3–7.12.2014. Teema oli erittäin antoisa ja monipuolisesti käsitelty. Ehkä näin avoin keskustelu on mahdollistakin vain Sloveniassa, jossa – kuten opin – kulttuuriperinnön käyttämisellä identiteetin rakentamisessa on vankat juuret sosialistisen Jugoslavian syntyhetkissä. Tuolloin maahan perustettiin erittäin paljon partisaanien voiton muistamiseen keskittyneitä museoita ja muistopaikkoja, ja kulttuuriperinnön opetus sai vankan jalansijan yliopistoissa. Tomislav Sola oli itselleni tuttu nimi, mutta opin, että hänellä on ollut paljon edeltäjiä. Ja seuraajia – keskustelun ja itsereflektion taso oli hämmentävän korkea. Siitä otsikko – kulttuuriperintö ei tässä post-jugoslaavisessa ympäristössä todellakaan ollut neutraali asia.

Ylipäänsä konferenssi avasi näkymän siihen Eurooppaan, joka sijaitsee Elbestä itään, ja joka on toisen maailmansodan jälkeen jäänyt anglosaksisen maailmantulkinnan jalkoihin. Huikein kokemus tässä suhteessa oli Vitanjen KSEVT-keskus, jossa Slovenia ja sen suuri poika Herman Putocnik asetettiin avaruustutkimuksen kartalle. http://www.ksevt.eu/Site/ksevt_eng/

COMCOL:in museoajattelu sopi hyvin tähän ympäristöön. Sen ytimessä on avoin museo, joka työskentelee vuorovaikutuksessa yhteisönsä ja yleisöjensä kanssa, ja tekee kulttuurisia merkityksiä näkyväksi yhdessä heidän kanssaan. Museon mahdollisuudet toimia voimaannuttajana on noussut esiin vuodesta toiseen ja paikasta riippumatta. COMCOL:in mission löydät täältä: <http://network.icom.museum/comcol/who-we-are/goals-and-objectives/>

Muita linkkejä:

The Museum of Recent History Celje:

<http://www.thebestinheritage.com/presentations/search/museum-of-recent-history---celje,124.html>

Hostel Celica:

<http://www.unusualhotelsoftheworld.com/hostelcelica>

Huda Jaman kaivokset:

<http://www.dailymail.co.uk/news/article-1160708/300-victims-Yugoslavias-communist-regime-mass-grave.html>

Facebookista konferenssin löytää nimellä Comcol Celje:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100008193285980&fref=ts>